

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Νεοφύτου Βάμβα 6 (3ος όρ.), 10674 Αθήνα, τηλ: 210 7233221-2; φαξ: 210 7233217;

e-mail: info@nchr.gr, website: www.nchr.gr

**Κρίσεις για το σχέδιο νόμου για την κύρωση του
«Πρωτοκόλλου για την Εφαρμογή του Άρθρου 8 της
Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής
Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της
Τουρκίας για την Καταπολέμηση του Εγκλήματος, ιδιαίτερα
της Τρομοκρατίας, του Οργανωμένου Εγκλήματος, της
Παράνομης Διακίνησης και της Παράνομης Μετανάστευσης»***

Η ΕΕΔΑ, στη συνεδρίαση της 31^{ης} Ιανουαρίου 2002, συζήτησε εκτενώς το θέμα της εφαρμογής του άρθρου 8 της Συμφωνίας Συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας σε ό,τι αφορά στα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο προσφύγων. Η Επιτροπή επισημαίνει με έντονη ανησυχία ότι υπάρχουν άμεσες συνέπειες στα δικαιώματα όσων επιδιώκουν να εισέλθουν στην Ελληνική επικράτεια και να ζητήσουν άσυλο.

Με δεδομένο ότι δεν υπάρχει ειδική μνεία για τα εν λόγω πρόσωπα, η εφαρμογή του Πρωτοκόλλου βασίζεται στην εκ των προτέρων αντιμετώπιση της εισόδου τους στη χώρα μας ως παράνομης και θεωρούνται *de facto* παράνομοι μετανάστες, χωρίς να τους δίνεται η δυνατότητα πρόσβασης στις διαδικασίες αίτησης και χορήγησης ασύλου. Είναι μάλιστα γενικότερα ανησυχητική η τάση των αρχών να χαρακτηρίζουν εκ των προτέρων και συλλήβδην ως λαθρομετανάστες όλους όσους επιδιώκουν την είσοδό τους στη χώρα μας.

Στην παρ. 2 του άρθρου 8 που προβλέπει τη σύναψη συμφωνίας επανεισοδοχής δεν γίνεται αναφορά στις διεθνείς υποχρεώσεις των

* Εισηγητής: Κ. Παπαϊωάννου, εκπρόσωπος Διεθνούς Αμνηστίας.

συμβαλλομένων Κρατών, όπως αυτές ορίζονται από άλλα διεθνή κείμενα και συμβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Θεωρείται απαραίτητη η σχετική αναφορά στη Σύμβαση της Γενεύης του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων, δεδομένου μάλιστα ότι πληθαίνουν διεθνώς ανησυχητικά οι φωνές εκείνες που υποστηρίζουν την ανάγκη επαναπροσδιορισμού του όρου *Πρόσφυγας*, προφανώς σε βάρος κεκτημένων δικαιωμάτων των προσφύγων.

Πιο συγκεκριμένα, και σε ό,τι αφορά στις διαδικασίες εφαρμογής της συμφωνίας, απαιτείται ρητή δέσμευση ότι:

- το πεδίο εφαρμογής του δεν περιλαμβάνει όσους ζητούν άσυλο,
- για όσο διάστημα η αίτησή τους εκκρεμεί δεν είναι δυνατή η επαναπροώθηση.

Οι διαβεβαιώσεις των Ελλήνων Υπουργών Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης εμφανίζονται ως ενθαρρυντικές αλλά όχι επαρκείς, αφού στην πράξη η επαναπροώθηση ως τώρα γίνεται με συνοπτικές διαδικασίες και χωρίς διασφάλιση του δικαιώματος υποβολής αίτησης ασύλου. Στην πράξη, οι επιβαίνοντες στα σκάφη που έχουν απωθηθεί προς τα Τουρκικά χωρικά ύδατα δεν είχαν καμία δυνατότητα να εκθέσουν λόγους για τους οποίους θα μπορούσαν να ζητήσουν και να τύχουν ασύλου στη χώρα μας.

Εξάλλου, σε αρκετές περιπτώσεις οι συνθήκες επαναπροώθησης δημιουργούν ανησυχίες ως προς την εγγύηση της ασφάλειας και το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του συνόλου των προσώπων που επιδιώκουν να εισέλθουν στη χώρα μας, συμπεριλαμβανομένων των παράνομων μεταναστών.

Επισημαίνεται ότι η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες έχει επίσης εκφράσει την ανησυχία της για τη συμφωνία αυτή και τον τρόπο εφαρμογής της.

Εξάλλου, η Διεθνής Αμνηστία έχει αναλάβει διεθνή επείγουσα δράση για περιπτώσεις προσώπων που επαναπροωθήθηκαν και των οποίων τα δικαιώματα παραβιάστηκαν, κυρίως με βάση τη συγκεκριμένη συμφωνία και με τρόπο που καθόλου δεν περιποιεί ιδιαίτερη τιμή τη χώρα μας.

Αθήνα, 31 Ιανουαρίου 2002